

Posudek vedoucího

Diplomová práce **Anety Slačkové** s názvem *Osobnost učitele na 1. stupni ZŠ a jeho vliv na třídní klima* je pokusem nahlédnout pod pokličku života školní třídy na psychologické rovině. Konkrétně si klade za cíl přiblížit problematiku psychosociálního klimatu školní třídy prizmatem vztažení interakčního stylu učitele k aktuálnímu klimatu ve třídě viděnému očima žáků.

Aneta se rozhodla pro aktuální téma, které je relevantní vzhledem k její budoucí profesi, avšak současně poměrně obtížné na zpracování. Zpracování tématu se chopila odvázně a se skutečným zájmem o danou problematiku. Zájem věnovat se blíže třídnímu klimatu získala v průběhu rozsáhlých náslechlů ve třídách v rámci odborných praxí, kdy si povšimla zřejmé souvislosti mezi interakčním stylem učitele, jenž ve vnější formě odráží některé aspekty učitelovy osobnosti, a podobou psychosociálního klimatu ve třídě. Rozhodla se proto dále se tématu věnovat a prozkoumat tyto souvislosti v případech tříd, s nimiž doposud neměla zkušenost.

Autorka prezentuje svůj výzkum standardním způsobem – teoretickým úvodem a následnou prezentací dat a výsledků analýzy. Teoretická část je výsledkem samostatné práce autorky. V teoretickém úvodu prokázala schopnost dobré práce s literaturou: zvolila běžně užívané odborné texty z oblasti vývojové a pedagogické psychologie a také některé méně známé texty, věnující se konkrétně problematice třídního klimatu a osobnosti učitele. Počáteční tendence autorky vršit encyklopedické poznatky se postupem času začala proměňovat do schopnosti jednotlivé úryvky komentovat, vztáhnout k době tvrzení různých autorů a zdůvodnit jejich volbu. V některých částech se toto daří více, v některých méně.

Ve druhé (praktické) části práce autorka popsala výzkumný design, metody sběru dat a jejich analýzy, uvedla čtyři případové studie učitelek a jejich tříd, realizovala diskusi a závěr. Pro analýzu nasbírala poměrně rozsáhlý materiál, neboť vedle pořízení dat pro dotazník MCI pracovala také s dotazníkem QTI, tedy nástrojem náročnějším na čas strávený v terénu, ale také na citlivost výzkumníka k tématu.

Původním záměrem bylo také zpracovat data z rozsáhlejšího pozorování, v průběhu práce však došlo k rozšíření počtu školních tříd z původních tří na čtyři a pozorování se ukázalo jako příliš náročné na zpracování. Přesto se Aneta rozhodla některé získané interakční situace využít pro ilustraci výsledků obou dotazníků a nabídnout tak čtenáři lepší vhlad a porozumění obsahu dotazníků (to platí především pro dotazník QTI). Považuji to za dobrou volbu.

Získání a prezentaci dat věnovala Aneta velké úsilí, pracovala odpovědně a také v průběhu sběru dat docházela na konzultace, jejichž výstupy dále reflektovala při dalším návratu do terénu. V průběhu sběru dat také narazila na evidentní limity dotazníku MCI a je škoda, že je nepopsala v diplomové práci, protože by šlo o cenné informace pro další výzkum.

Především rozsah dat a malý prostor pro jejich zpracování byly příčinou některých obtíží v závěrečné fázi výzkumu. Práci by jistě prospělo, kdyby Aneta mohla věnovat více času závěrečné analýze dat, porovnání výsledků dotazníků s normou v podobě výzkumu Linkové a vztažení vlastních zjištění k materiálu z pozorování. Částečně se to podařilo v momentech, kdy autorka komentuje jednotlivé situace zachycující interakci učitelky se žáky, i tato část by si ale zasloužila alespoň částečné rozšíření.

V průběhu výzkumu, především v době pobytu autorky ve třídách, se postupně zvyšovala její citlivost pro zachycení interakčních situací a jejich přepis. Domnívám se, že tento aspekt práce Anetě nejvíce prospěl pro dobu její budoucí práce se třídou.

Jako vedoucí práce hodnotím práci z hlediska průběhu její tvorby, spolupráce autorky a schopnosti učit se novému a činit pokroky. I přes některé zjevné nedostatky proto hodnotím práci pozitivně; a to právě pro vývoj, který se podařil, a považuji ji za zdařilou.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 7.9.2015

PhDr. Veronika Francová